

KENYERES MÁRIA

Az én öreg barátnőm

Útban hazafelé az iskolából már messziről észrevettem. A padon ült, fekete fejkendőben, fekete ruhában. Előtte sűrű kőtény, mellette kopott táskája.

– Jó napot kívánok!

– Jó napot – válaszolta.

Előkerestem táskámból a kulcsot, kinyitottam a kaput.

– Nem vesz tojást? – kérdezte.

Nem akartam tojást venni, de – mintha olvasott volna a gondolataimban – folytatta:

– Csak ez a négy van. Friss tojás. Ma reggel hoztam be az üléből.

– Jöjjön be – mondtam bizonytalanul, mert nem tudtam eldönteni, vegyek-e tojást.

A vékony, görnyedt hátú öregasszony nehézkesen felállt és elindult, de hirtelen megtorpant:

– Kutya van?

– Nincs – nyugtattam meg.

Hamarosan bent voltunk a nyári konyhában.

– Mennyi a tojás? – kérdeztem.

–Harminc copek – motyogta, és az újságpapírba csomagolt tojásokat kirakta a konyhaasztalra. – Van még pár körtém, azokat is megveszi?

Ösztönösen megéreztem, hogy nagy szüksége van pénzre.

– Jó. Összesen mennyi lesz?

– Két rubel.

Alkudozás nélkül kifizettem neki a szerény összeget, aztán megkínáltam süteménnyel és kávéval.

– Milyen tisztaság van itt! – mondta felcsillanó szemekkel, amelyek úgy ragyogtak, mint egy-egy gyémánt. – Hát... köszönöm... Most már megyek a boltba, kenyeret venni.

– Tessék várni! – becsomagoltam pár szelet süteményt és a fekete asszony fekete táskájába tettem. Szótlánul nézte.

– Minden jót! – mondta végül, és elment.

*

Pár nap múlva ismét találkoztunk az utcán. Előre köszönt.

– Elvetette már a kertet? – kérdezte váratlanul.

– Még nem. Tudja, nincs vetőkrumplim...

– Hozok én magának! Jó piros krumpli. A dobronyiaktól kaptam rá – lelkenedett a néni, akinek még a nevét sem tudtam, s aki majdnem háromszor annyi idős volt, mint én, mégis magázott.

Valóban hozott egy félvékás kosárral. Amikor ládába raktam, megkérdezte:

– Most nem süttött semmit?

– Nem... – válaszoltam halkán, s abban a pillanatban megsejtettem, hogy előre eltervezett délutáni programomnak annyi.

Így is történt. Nem mentem le krumplit vetni, hozzákezdttem meggyes lepényt sütni. Az első négy darabot azon melegen átvittem neki – Eszti néninek.

Sokáig kiabáltam a kapuban, míg végre kijött a házból.

– Jaj, hát maga az? Jöjjön be!

Kicsiny, szegényesen berendezett szobába vezetett, ahol egy kredencen, széken és ágyon kívül nem volt semmi. Azazhogy a falon néhány régi fénykép. Az egyikén férfiarc, nyilván a férje, a többi talán a gyerekeikről készült valamikor.

– Üljön le. Hogy van a kislánya?

– Köszönöm, jól...

Beszélgetni kezdtünk. Közben megevett két darabka süteményt, a másik kettőt eltette vacsorára.

*

„Üzleti” vagy süteményügyben még találkoztunk néhányszor, aztán Eszti néni eltűnt. Gondoltam, biztosan jobb ügyfelet talált magának. Ám egy este Erzsi, öreg barátnőm unokája kiáltozására figyeltem fel. Nyugtalanul állt a kapu előtt. Kimentem hozzá.

– Jó estét! – hadarta.

– Jó estét – mondtam gyanútlanul.

– Ugye nem tudja, miért jöttem?

– Nem...

– Mama nagyon beteg. Mérgező bogár csípte meg a lábát a kertben. Nem ment orvoshoz, lapulevelet tett rá. A csípésből seb lett, elfertőződött... Mire orvost hívtunk, már késő volt, a végét járja... Állandóan magát emlegeti! Jöjjön át hozzá, nagyon szereti magát! – magyarázta az asszony, könnyeivel küszködve.

– Persze, megyek – mondtam zavartan, mert hirtelenjében azt sem tudtam, máris induljak-e, vagy orvosért szaladjak, aki megcáfolhatná az elmondottakat...

*

Öreg barátnóm a szegényes kis szoba ágyán feküdt. Aludt. Mellette, a kredencen gyümölcsök, gyógyszerek, rántott hús, töltött káposzta és egyéb finomságok.

Erzsi hellyel kínál.

– Felébredtem – mondta. – Annyira várta magát!

– Nem kell, hadd pihenjen! – tiltakoztam halkán, de mintha megérezte volna, hogy ott vagyok, vagy csak a hangomat ismerte fel – Eszti néni felébredt.

– Hát eljött? – kérdezte alig hallhatóan, de jól érzékelhető örömmel.

A betegség minden erejét felemésztette, csupán a szemei ragyogtak gyémántosan, mint amikor először láttam.

– Hogyne jöttem volna! Bár hamarabb jöttem volna!... – motyogtam, és alig bírtam visszatartani könnyeimet.

*

A temetésre kevesen jöttek el. A tornácra, Eszti néni megüresedett szobájának ajtaja előtt álltam végig a hagyományos szertartást. A búcsúztatóban elhangzott az én nevem is: *Búcsúzik barátnőjétől...*, aki *figyelmességével megkönnyítette az idős, beteg asszony utolsó napjait...*

Elszégyelltem magam.

